

Samenvatting voor imkers

Onderzoek: De brede ecologische impact van de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*)

Dit onderzoek uit 2025 is het grootste dieetonderzoek ooit uitgevoerd naar de Aziatische hoornaar in Europa. Wetenschappers analyseerden meer dan 1.500 larven uit 103 nesten in Frankrijk, Spanje, Jersey en het Verenigd Koninkrijk. Door DNA-analyse van de darminhoud konden zij precies bepalen welke insecten door de hoornaars aan hun larven werden gevoerd.

Samengevat in één zin

De Aziatische hoornaar is niet alleen een gevaar voor honingbijen en de imkerij, maar blijkt een zeer flexibele roofsoort die een groot deel van de bestuivende en nuttige insectenfauna van Europa kan beïnvloeden, waardoor haar impact veel verder reikt dan de bijenkast alleen.

Belangrijkste conclusies

1. Honingbijen zijn het belangrijkste prooidier

De honingbij, *Apis mellifera*, werd aangetroffen in **alle onderzochte nesten** en was veruit de meest voorkomende prooi.

De onderzoekers bevestigen daarmee wat veel imkers al jarenlang waarnemen:

- De Aziatische hoornaar jaagt actief op honingbijen.
- Bijenstanden vormen een aantrekkelijke en betrouwbare voedselbron.
- Hoe meer bijenstanden in de omgeving aanwezig zijn, hoe vaker honingbijen in het dieet van de hoornaars voorkomen.

Wat betekent dit voor imkers?

De studie ondersteunt de bezorgdheid dat de Aziatische hoornaar een ernstige bedreiging vormt voor de bijenteelt. Eerdere economische modellen schatten dat in zwaar getroffen gebieden aanzienlijke bijenvolkverliezen kunnen optreden.

2. De Aziatische hoornaar eet veel meer dan alleen honingbijen

Een belangrijke ontdekking is dat de hoornaar een **zeer opportunistische jager** is.

In totaal werden **1.449 verschillende prooidieren** vastgesteld.

De belangrijkste groepen waren:

- Bijen, wespen en mieren (Hymenoptera)
- Vliegen en zweefvliegen (Diptera)
- Kevers
- Vlinders en motten
- Wantsen
- Spinnen

De onderzoekers beschrijven de Aziatische hoornaar als een **algemene roofsoort** die vrijwel alles vangt wat lokaal beschikbaar is.

3. Wilde bestuivers lopen mogelijk groot gevaar

Van de 50 meest gegeten prooi-soorten bleken:

- **43 soorten bloembezoekers en bestuivers** te zijn.
- Daaronder zaten ook hommels en zweefvliegen.

Opvallend is dat ook vier hommelsorten regelmatig werden teruggevonden in het dieet van de hoornaar.

De onderzoekers waarschuwen daarom dat de impact veel verder gaat dan de honingbij alleen.

Mogelijke gevolgen:

- Minder bestuiving van wilde planten.
 - Minder bestuiving van landbouwgewassen.
 - Vermindering van de biodiversiteit van bestuivende insecten.
-

4. Ook nuttige opruimers in de natuur worden gegeten

Veel gevangen prooien waren:

- aasvliegen,
- mestvliegen,
- zweefvliegen,
- andere insecten die dood organisch materiaal afbreken.

Deze soorten spelen een belangrijke rol bij het opruimen en recyclen van organisch materiaal in ecosystemen.

Volgens de onderzoekers kan de Aziatische hoornaar daardoor mogelijk ook ecosystemen beïnvloeden die afhankelijk zijn van deze "natuurlijke opruimers".

5. Het dieet verandert met seizoen en locatie

De onderzoekers zagen grote verschillen tussen:

- voorjaar, zomer en najaar;
- Frankrijk, Spanje, Jersey en Engeland.

Dat betekent dat de Aziatische hoornaar zich gemakkelijk aanpast aan nieuwe omstandigheden en beschikbare prooien.

Dit verklaart waarschijnlijk waarom de soort zich zo succesvol over Europa verspreidt.

Wat betekent dit voor de bestrijding?

Het onderzoek geeft een duidelijke boodschap:

De Aziatische hoornaar is niet alleen een probleem voor imkers, maar vormt ook een risico voor de bredere natuur.

De auteurs vinden dat bestrijdingsprogramma's niet uitsluitend moeten worden gemotiveerd vanuit de bescherming van honingbijen, maar ook vanuit:

- bescherming van wilde bestuivers;
 - behoud van biodiversiteit;
 - bescherming van ecosystemendiensten zoals bestuiving en afbraak van organisch materiaal.
-

Praktische boodschap voor imkers

Wat bevestigt dit onderzoek?

- De honingbij is een hoofdprooi van de Aziatische hoornaar.
- Bijenstanden trekken hoornaars aan.
- Meer hoornaars betekent waarschijnlijk meer druk op bijenvolken.

Wat is nieuw?

- De Aziatische hoornaar blijkt honderden andere insectensoorten te eten.
 - Wilde hommels, zweefvliegen en andere bestuivers worden eveneens regelmatig bejaagd.
 - De ecologische impact van de soort is waarschijnlijk veel groter dan tot nu toe werd aangenomen.
-